

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Pradzieje ziem polskich i Europy Środkowej Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Historia	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 18HISS.11K.04592.23
Jednostka organizacyjna Wydział Historii	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Magdalena Matczak
Prowadzący zajęcia	Magdalena Matczak
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Zaliczenie z oceną • Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przekazanie wiedzy z zakresu kluczowych zagadnień archeologii, takich jak: historia dyscypliny, metody, tematy badawcze
C2	zapoznanie studentów z koncepcją dziedzictwa kulturowego i archeologicznego
C3	zapoznanie studentów z typami źródeł archeologicznych
C4	zapoznanie studentów z pojęciem chronologii, geochronologii, chronologii pradziejów i metod ustalania wieku na podstawie zabytków kultury materialnej
C5	zapoznanie studentów z antropogenezą i rozwojem człowieka pierwotnego
C6	zapoznanie studentów z antropologią kulturową i fizyczną – podstawowymi pojęciami, zakresem badań i ich znaczeniem
C7	zapoznanie studentów z pojęciem kultury i zastosowaniem tego pojęcia w prehistorii (kultury archeologiczne)
C8	kształcenie umiejętności rozumienia przemian kulturowych od epoki kamienia po epokę żelaza na ziemiach polskich i w Europie Środkowej

Wymagania wstępne

Brak.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada podstawową wiedzę ogólną z zakresu przemian kulturowych w prehistorii i historii oraz wiedzę o człowieku i jego rozwoju kulturowym od czasów prehistorycznych do historycznych	HIS_K1_W01, HIS_K1_W04, HIS_K1_W06, HIS_K1_W09	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
W2	ma podstawową wiedzę i znajomość metod pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności między przeszłością a wydarzeniami aktualnymi	HIS_K1_W02, HIS_K1_W04, HIS_K1_W06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
W3	samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych, korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego	HIS_K1_W01, HIS_K1_W02, HIS_K1_W08	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi prezentować efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie	HIS_K1_U05, HIS_K1_U06, HIS_K1_U15	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U2	potrafi samodzielnie pracować z literaturą i wyszukiwać kluczowe informacje	HIS_K1_U01, HIS_K1_U02, HIS_K1_U04, HIS_K1_U08	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U3	potrafi sformułować problem badawczy oraz tezy i uargumentować je z odwołaniem do poglądów różnych autorów prac historycznych	HIS_K1_U12, HIS_K1_U13	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	potrafi pracować w zespole nad wybranym zagadnieniem historycznym	HIS_K1_U08, HIS_K1_U09, HIS_K1_U11	Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	rozwija swoje zainteresowania i cechuje się empatią w badaniach odnoszących się do prahistorii	HIS_K1_K03, HIS_K1_K07	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pojęcie i przedmiot badań archeologii i prahistorii oraz ochrony dziedzictwa.	W2, W3, U1, U2, K1	Wykład
2.	Źródła archeologiczne.	W2, W3, U1, U2, K1	Wykład
3.	Pojęcie chronologii i metody ustalania wieku na podstawie zabytków kultury materialnej.	W2, W3, U1, U2, K1	Wykład
4.	Antropogeneza.	W2, W3, U1, U2, K1	Wykład
5.	Antropologia.	W2, W3, U1, U2, K1	Wykład
6.	Kultura.	W2, W3, U1, U2, K1	Wykład
7.	Przemiany kulturowe na ziemiach polskich i w Europie Środkowej od epoki kamienia do epoki żelaza.	W1, W3, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Ćwiczenia	Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	<ul style="list-style-type: none"> kolokwium pisemne (skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 90%; dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 80%; dobry (db; 4,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 70%; dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 60%; dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 50%; niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	<p>Prezentacja multimedialna z wypowiedzią ustną zawierająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakres merytoryczny: m.in. pojęcie (definicja) omawianej epoki (paleolit; mezolit, neolit itd.); - zakres chronologiczny: ramy chronologiczne omawianej epoki w Europie i na ziemiach polskich; - stan badań; - przemiany kulturowe: krótki zarys przemian kulturowych w Europie. Przemiany kulturowe w wybranej epoce; w tym główne stanowiska archeologiczne. Syntetyczne omówienie dynamiki zmian życia kulturowego społeczności zamieszkujących w omawianej epoce na ziemiach polskich (m.in.: obróbka narzędzi, nowe techniki wytwarzania, formy gospodarki <zbiaractwo, łowiectwo, rolnictwo, hodowla>, formy zamieszkania, wierzenia, formy pochówków i inne charakterystyczne dla danej epoki); - podsumowanie: podsumowanie i wnioski (w podsumowaniu należy uwzględnić postęp do poprzedniej epoki); - bibliografię. <p>Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 90%; dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 80%; dobry (db; 4,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 70%; dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 60%; dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 50%; niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Gajda J., Antropologia kulturowa. Wprowadzenie do wiedzy o kulturze, Kraków 2012.
2. Kaczanowski P., Kozłowski J.K., Wielka Historia Polski, t. 1: Najdawniejsze dzieje ziem polskich (do VII w.), Kraków 1998.
3. Kobyliński Z., Własność dziedzictwa kulturowego. Idee - problemy - kontrowersje, Warszawa 2009.
4. Krzemińska A., Grody, garnki i uczeni. O archeologicznych tajemnicach ziem polskich, Kraków 2022.
5. Ławecka D., Wstęp do archeologii, Warszawa-Kraków 2003.
6. Piontek J., Biologia populacji pradziejowych. Zarys metodyczny, Poznań 1996.
7. Renfrew C., Bahn P., Archeologia. Teorie, metody, praktyka, tłum. zbiorowe, Warszawa 2002.

Dodatkowa

1. Encyklopedia Historyczna Świata. Prehistoria, oprac. J.K. Kozłowski, t. I, Kraków 1999.
2. Domańska E., Urbańczyk P., Archeologia i historia, w: Przeszłość społeczna. Próba konceptualizacji, red. S. Tabaczyński, A. Marciniak, D. Cyngot, A. Zalewska, Poznań 2012, s. 852-868.
3. Kobyliński Z., Dziedzictwo kulturowe: wartość i własność, w: Przeszłość społeczna. Próba konceptualizacji, red. S. Tabaczyński, A. Marciniak, D. Cyngot, A. Zalewska, Poznań 2012, s. 1141-1158.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	15
Czytanie wskazanej literatury	40
Przygotowanie do zaliczenia	30

Przygotowanie prezentacji multimedialnej	20
Przygotowanie do zajęć	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HIS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ustawicznego rozwoju swoich kompetencji i zainteresowań w zakresie historycznym i ogólnohumanistycznym oraz kompetencji personalnych, społecznych i organizacyjnych
HIS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do empatii w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych
HIS_K1_U01	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać, klasyfikować i analizować informacje zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego oraz stosować je w kontekście zadań historyka w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym, politycznym i w kulturze
HIS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi rozwijać umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych w ich związkach z humanistyką i naukami społecznymi, korzystając ze wskazówek opiekuna naukowego
HIS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi definiować, objaśniać i poprawnie stosować w mowie i piśmie terminy i pojęcia właściwe dla nauk historycznych w pracy nad wybranymi problemami badawczymi historii oraz w popularyzacji wiedzy o przeszłości
HIS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, wykorzystywać i analizować teksty historiograficzne, źródłowe oraz inne wytwory kultury historycznej przydatne w pracy historyka, a także streścić, zapisać i skatalogować uzyskane tą drogą informacje
HIS_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się warsztatem naukowym historyka, w tym dobierać odpowiednie metody, techniki i narzędzia do rozwiązywania wybranych problemów badawczych historii
HIS_K1_U08	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, systematyzować i analizować informacje dotyczące wybranego historycznego problemu badawczego z wykorzystaniem tradycyjnych zasobów informacyjnych i nowych technologii
HIS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi prezentować efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
HIS_K1_U11	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole, stosując instrukcje i procedury mające na celu opracowanie i prezentację wybranego problemu badawczego historii
HIS_K1_U12	Absolwent/ka potrafi formułować w oparciu o wiedzę i umiejętności wyniesione ze studiów własne stanowisko dotyczące wybranych zagadnień historycznych obecnych w życiu społecznym
HIS_K1_U13	Absolwent/ka potrafi sformułować problem badawczy oraz tezy i uargumentować je z odwołaniem do poglądów różnych autorów prac historycznych
HIS_K1_U15	Absolwent/ka potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych oraz różnych form wypowiedzi i pisarstwa historycznego
HIS_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę historii jako przedmiotu poznania i badań nad przeszłością oraz miejsce i rolę historyka w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym, politycznym i w kulturze
HIS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółową terminologię z zakresu nauk historycznych oraz terminologię ogólną z zakresu nauk humanistycznych i społecznych
HIS_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie chronologię oraz tematykę z zakresu historii ziem polskich od czasów najdawniejszych do współczesności
HIS_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
HIS_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie rolę i znaczenie źródeł w badaniach historycznych, metody ich analizy i interpretacji oraz zasady korzystania z wykazów informacji naukowej, również z użyciem nowych technologii, a także zasady ochrony praw autorskich
HIS_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi naukami, a także znaczenie innych dyscyplin naukowych w różnych obszarach działalności zawodowej historyka